

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VII. Error est mundanorum hominum, divinæ Scripturæ, ac
sanctorum Patrum Theologiæ contrarius, putare usque adeo absolutum,
illimitatumque esse divitum dominium in ea quæ superfluunt ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

care proinde exercendo aliquos dominii actus donando, recipiendo, utendo, retinendo, &c. independenter à voluntate Superioris. Votum tamen religiosæ paupertatis non solemne, cum dominio in particulari consistere in Scholasticis & Coadjutoribus Societatis, juxta Bullam Gregorii XIII. *ascendente Domino*. Peccant tamen ipsi contra votum paupertatis, independenter à voluntate Superioris, disponendo de rebus dominio suo subjectis; tamen si valida sit dispositio, juxta Cardinalem de Lugo, eò quòd nulla lex proferatur quæ ipsam invalidam reddat.

69 Ad 2. respondeo, Clericos esse dominos bonorum patrimonialium, & quasi patrimonialium, non beneficalium, seu ecclesiasticorum. Vide hoc sufficienter probatum I. 4. c. 29. & 30. Inter bona tamen quasi patrimonialia Vallensis ad titulum de pecul. Cleric. a. 5. non bene computat ea quæ Clerici acquirunt celebrando, concionando, confessiones excipiendo, Vicariæ temporali deserviendo, seu alias actiones spirituales & ecclesiasticas exercendo. Quare enim de iis pro libitu, uti de patrimonialibus, magis disponere possent, quàm de beneficalibus? Quia (inquit) illa dantur Clericis in mercedem laboris, seu servitii & operæ personalis præstitæ. Verùm etiam beneficalia dantur pro labore, servitio, & opera personali. Sicut decimæ filii Levi olim datæ fuerunt in possessionem pro ministerio quo serviunt mihi in tabernaculo fœderis, ut dicitur Num. 18. Et idipsum Dominus insinuat, cum dicit: *Dignus est operarius mercede sua. Hoc est* (inquit Theophylactus) *à discipulis pascemini, debebunt enim hoc vobis ut operarius.* Nec certè dignam honorario Missæ idæam imprimunt, qui illud, quasi profanum, quasi patrimonialibus accensent, non ecclesiasticis bonis. Sacrorum itaque stipendium non in mercedem sacrificii, sed in sustentationem cedit Ecclesiæ Ministris, velut pia populi oblatio, quemadmodum decimæ, aliaque fidelium oblata, eaque Ecclesiæ intuitu Sacerdotes accipiunt: cum ea accipiant propter ecclesiastica munia, non propter profana, non seèus ac alios Ecclesiæ proventus. Videri possunt Boëtius Epo, olim Duaci Canonum primarius Antecessor ad cap. 1. de testamentis n. 80. Van Espen de simonia & pensionibus ecclesiasticis p. 1. c. 7. §. 4. Huygenius in observat. brevib. de prudent. & justit. c. 10.

70 Hactenus de dominii subjecto, nunc de dominii objecto dicimus 1°. dominium quidem rerum temporalium homini sub supremo rerum omnium Domino competere, juxta illud Genes. 1. *Dominamini piscibus maris.* Et Ps. 8. *Omnia subjecti sub pedibus ejus.* 2°. hominem etiam cadere posse sub dominium alterius hominis, uti docet Augustinus lib. 19. de Civit. Dei cap. 15. colligiturque tam ex veteri, quàm novo Testa-

mento, ubi statuitur quomodo domini se habere debeant ad servos; necnon ex historiis, in quibus legitur, viros justos habuisse servos, etiam Christianos in novo Testamento. Quod & constat ex plurimis tabulis donationum Ecclesiarum & Monasteriorum, in quibus mentio fit mancipiorum, donatorum ad servitium locorum illorum. In codice etiam donationum Miræi legitur, Christianos olim Christiana habuisse mancipia; licet hoc in usu esse desierit, saltem in Gallia & Belgio. Sic tamen non fuisset, si homo non peccasset. Quia servitus est penalitatis & mitera; solo proinde peccato introducta, prout Augustinus ostendit loco citato. Dominium tamen illud non cadit in vitam servi, uti proximè videbitur, sed in personam & operas dumtaxat.

3°. solum Deum esse Dominum vitæ 71 & membrorum hominis, juxta illud: *Tu es Domine, qui vitæ & mortis habes potestatem.* Sap. 16. Et Deuter. 32. *Ego occidam, & ego vivere faciam, &c.* Unde homo hominem occidere non potest, nisi Dei auctoritate. Nec Sampsonem, qui seipsum interemit, aliter S. Augustinus excusat, nisi quia Deo vel jubente, vel interius excitante id fecit; sicut & Sancti, qui seipsos in ignem vel flumen injecerunt, & ab Ecclesiis martyres honorantur.

4°. hominem esse aliquo modo dominum famæ suæ: utpote quam proprio studio, virtute, & labore acquirit, ablatamque, tamquam suam, in judicio repetit, cuius & detrimentum ex justa causa pati potest, famæque ablata restitutionem detractori condonare, juxta illud sancti Thomæ 2. 2. q. 73. a. 4. ad 1. *In arbitrio uniuscujusque est, pati detrimentum suæ famæ, nisi id vergat in alterius nocumentum, v. g. nocumentum fidei, vel aliorum infamiam* (ut quando ex fama nostra pendet fama aliorum) vel nisi absque bona fama idonei non sumus ad ea quæ officii nostri sunt, vel denique nisi ex non defensione famæ nostræ alii graviter scandalizarentur, vel veritas, aut justitia, seu etiam vita nostra periclitaretur.

CAPUT VII.

Error est mundanorum hominum, divina Scripturæ, ac sanctorum Patrum Theologia contrarius, putare usque adeò absolutum illimitatumque esse divinum dominium in ea quæ superfluum convenienti sustentationi familiae & statûs sui, ut ipsis licitum sit divitias sine termino appetere, in statûs sui augmentum congregare, & in quoscumque usus pro libitu expendere.

Nam quod ad divinam attinet Scripturam, Isa. 5. dicitur: *Va qui conjugisti domum ad domum, & agrum agro copulatis, usque ad terminum loci: nunquid habitabis vos soli in medio terræ? Et 1. Timoth. 6. Habentes*

tes alimema, & quibus regantur, his conveni simus. Rationem Apostolus immediate subiungit: *Nam qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem, & in laqueum diaboli, & desideria multa inutilia & nociva, qua mergunt homines in interitum, & perditionem. Radix enim omnium malorum est cupiditas.* Imprimis incidunt in multas peccandi occasiones (quæ laquei sunt diaboli) peccandi utique per avaritiam, immisericordiam in pauperes, &c. Et in desideria multa inutilia & nociva; quia desideria illa sine fine congregandi non solum inutilia sunt ad salutem, sed & nociva; quatenus (Evangelio teste) sunt instar spicarum suffocantium verbum Dei, illudque sine fructu efficientium. Ac per hoc desideria illa mergunt homines in interitum æternum, & in æternam perditionem. Quia ut plurimum eoque crescunt, ut homo de terrenis & temporalibus bonis magis sollicitus sit, quam de caelestibus & æternis. Et ideo Marci 10. Dominus ait: *Facilius est camelum per foramen acus transire, quam divitem intrare in regnum Dei.*

74 Sed & Luc. 14. 33. *Qui (effectivè salutem) non renuntiat omnibus que possidet, non potest meus esse discipulus,* adeoque nec intrare in regnum Dei. Cum ista verò renuntiatione (quam Christianus quisque profitetur in suo baptisate) non fiat cupiditas sine fine possessiones augendi. Non fiat etiam divitiarum usus, taliter moderatus, ut superfluum illarum in pauperes distribuatur, uti sub mortali præceptum esse, plurimis S. Scripturæ testimoniis probavimus, ubi de elemosyna.

75 Et hinc præceptum istud tam vehementer inculcant sancti Patres, ut dicant, divites superfluum suorum non esse proprietarios, sed solum dispensatores, esseque injustos, dum ea sibi retinent. Ita S. Basiliius homil. 6. in avaros, Chrysostomus homil. 2. de Lazaro, Ambrosius serm. 8. & lib. de Naboth cap. 12. Hieronymus epist. 15. ad Hedibiam, Augustinus homil. 47. inter 50. in Psal. 147. & serm. 15. de divers. cap. 2. Leo Magnus serm. 5. de Collecta. Gregorius Magnus de cura Pastor. p. 3. admonit. 22. Isidorus lib. 3. de sum. bon. c. 63. Salvi-
76 vianus in tract. de hac materia. Quorum tamen hac de re sententiæ non sic intelligendæ sunt, quasi res, quas ex patrimonio, vel mercatura iusta adepti sunt, reverà non sint eorum, quoad veri nominis proprietatem, sed sic ut quantum ad usum non solum esse debeant eorum, sed etiam aliorum, qui eis sustentandi sunt ex eo quod eis superfluit, uti S. Thomas ait 2. 2. q. 32. a. 5. ad 2. Unde dum etiam laudati Patres aiunt, divites solum esse dispensatores dictorum superfluum, eo sensu intelligendum non est, quasi solum se habeant velut dispensatores alicujus foundationis in pauperes applicandæ, vel sicut Clerici dispensatores sunt superflui bo-

78 norum ecclesiasticorum; sed hoc sensu, quod superfluum suorum non habeant dominium absolutum, & illimitatum; quasi nempe de iis in quoscumque usus pro libitu disponere possint; sed divino & naturali iure restrictum ad usum per divinam Scripturam & sanctos Patres expressum. Quod quia divitibus ut plurimum difficillimè persuadetur, ob occultè regnantem in corde ipsorum avaritiam, seu immoderatam amplius & amplius habendi cupiditatem, ambitionemque, hinc est quod Christus Matth. 19. usque adeo exaggeret difficultatem divitum intrandi in regnum caelorum: utpote in quod non intrant, nisi Christi discipuli, nisi proinde qui sic affectu renuntiant omnibus quæ possident, ut animo pauperes sint, id est tales, ut si possideant divitias, ab eis taliter non possideantur, ut iis servire malint, quam Deo aliquid grave iubenti. Quicumque verò, contra Dei mandatum, superflua sua pauperibus non distribuunt, convincuntur malle divitiis servire, quam Deo aliquid grave iubenti; adeoque veraciter animo non renuntiare omnibus quæ possident. Convincuntur ergo non esse Christi discipuli, adeoque esse extra viam salutis.

CAPUT VIII.

Requisita ad acquisitionem domini.

77 **S**I res domino caruerit (exceptis thesauris, de quibus infra) sufficit eam apprehendere, animo faciendi tuam, ut ejus dominus fias. *Quod enim nullius est, id ratione naturali occupanti conceditur.* L. quod enim extr. de acquir. dom. Et hoc modo, in divisione bonorum, primitus introducta sunt dominia proprietatis.

78 Hinc quisquis modo dicto primò apprehendit, sic dominus animalium sylvestrium, quæ nullius hactenus subjecta fuerunt dominio, vel (post subjectionem) restituta fuerunt libertati. Fera itaque sic à te vulnerata, ut eam capturus sis, injustè tibi præripitur ab altero, dum eam persequi pergis. Et idem est, si inextricabiliter intricata fuerit laqueo à teposito, licet ab eo exempta, & capta ab altero: non enim ipse, sed tu dominus es illius, sicut & piscium retibus tuis irretitorum.

79 Nec ideo fera est domini fundi, quia eam capis in fundo, vel arbore ipsius, sed tua est, nisi alterius fundo taliter inclusa fuerit, ut censeatur ibi detineri captiva, libertateque naturali spoliata.

80 Non ideo etiam definit acquirere dominium feræ, quòd eam ceperis venatione per Edicta Principum Belgii interdicta. Quia feræ equidem, per hujusmodi prohibitionem, ante occupationem, in rigore non sunt Principum, nec proinde contra justitiam commutativam peccant istius prohibitionis transgressores, sed ad summum contra lega-